

## ફોજદારી કેસ નં ૧૯૩૩ / ૨૦૧૪

### આંક-૧ તળેનો હુકમ :

- (૧) આરોપી સામે પોલીસ દ્વારા કરવામાં આવેલ ચાર્જશીટ ધ્યાને લીધું. કેસ પેપર ધ્યાને લીધા. જ્યારે સરકાર તરફે એ.પી.પી.શ્રીને સાંભળ્યા.
- (૨) સદર કેસની હકીકત ધ્યાને લેતા, આરોપી સામે ઈ.પી.કો. કલમ-૧૮૮ તથા પ્રિઝન એક્ટની કલમ-૪૨, ૪૩ અને ૪૫ (૧૨) મુજબનો ગુન્હો નોંધી અને તે કલમનું ચાર્જશીટ કરવામાં આવેલ છે અને ફરીયાદપક્ષના કેસ મુજબ આરોપી પાસેથી પ્રોહીબીટેડ વસ્તુ મળી આવેલ છે. સદર કામે પ્રિઝન એક્ટની કલમ-૪૨ ધ્યાને લેતા, તેમા કોઈ પ્રોહીબીટેડ વસ્તુ જેલમાં લઈ જવા કે જેલમાંથી બહાર કાઢવા દેવામા આવે તો, તેમા વધુમાં વધુ છ માસની કેદ અને રૂ.૨૦૦/- દંડની જોગવાઈ છે અને કલમ-૪૫ માં જે કેદીઓ દ્વારા ગુન્હો કરવામાં આવેલ હોય તે મુજબના ગુન્હાઓમાં કલમ-૪૬ મુજબ સજા આપવાની જોગવાઈ છે અને તે સજા જેલના સુપ્રિટેન્ડન્ટ આપી શકે. સદર કામે આરોપી સામે જે ગુન્હો નોંધાયેલ છે તેમાં વધુમાં વધુ છ મહીનાની સજાની જોગવાઈ હોવાથી સી. આર.પી.સી. શેડ્યુલ ૧(૨) ધ્યાને લેતા આ પ્રકારના ગુન્હા નોન કોગ્નીઝેબલ ગુન્હાની શ્રેણીમાં આવે છે અને કાયદા પ્રમાણે નોન કોગ્નીઝેબલ ગુન્હામાં ફક્ત કોર્ટમાં ફરીયાદ થઈ શકે. સદર કામે તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા આરોપી સામે ઈ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ મુજબની કલમ સાથે પ્રિઝનર એક્ટની કલમો સાથે ચાર્જશીટ કરવામાં આવેલ છે અને સી.આર.પી.સી. મુજબ ઈ.પી.કો. કલમ-૧૮૮ કોગ્નીઝેબલ ગુન્હો છે. પરંતુ સી.આર.પી.સી. ૧૮૫ ધ્યાને લેતા, ઈ.પી.કો.કલમ-૧૭૨ થી ૧૮૮ મુજબના ગુન્હાઓમાં કોર્ટ ત્યાં સુધી કોગ્નીઝન્સ ના લઈ શકે જ્યાં સુધી આ પ્રકારના ગુન્હાઓમાં સંબંધિત રાજ્ય સેવક કે વહીવટી તરીકે તેમના ઉપરી અધિકારી લેખીત ફરીયાદ સંબંધિત કોર્ટમાં દાખલ ન કરે. સદર કામે સંબંધિત અધિકારી દ્વારા કોર્ટમાં લેખીત ફરીયાદ દાખલ કરવામાં આવેલ નથી. દોલતરામ વીરુધ્ધ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ એ.આઈ.આર. ૧૯૬૨ પાના નં.૧૨૦૬ માં નામદાર સુપ્રિમકોર્ટે એવું ઠરાવેલ છે કે, મેજીસ્ટ્રેટ દ્વારા પોલીસ રીપોર્ટ ઉપર લેવામા આવેલ કોગ્નીઝન્સને આધારે આરોપીને તકસીરવાન ઠરાવી શકે નહી. સી.આર.પી.સી.કલમ-૧૮૫ લાગતી હોય તો મેજીસ્ટ્રેટના અધિકાર વિના ગણાય અને કાર્યવાહી વોઈડ એબઈનીશ્યો થઈ જાય. નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ રામજી ભીખા કોળી વિરુધ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત ૧૯૯૯ સીઆરસીજે. ૧૨૪૪ માં નામદાર હાઈકોર્ટે એવું ઠરાવેલ છે કે, કોર્ટ સી.આર.પી.સી.કલમ-૧૮૫ માં જણાવેલ ગુન્હાઓમાં લ

લેખીત ફરીયાદ મેજીસ્ટ્રેટ રુબરુ દાખલ કરવી ફરજીયાત છે અને નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા આ કેસમાં આરોપી સામે કેસ ખારીજ કરી ફરીયાદપક્ષને નવી રીતે કાયદા મુજબ કાર્યવાહી કરવાની સ્વતંત્રતા આપેલી. નામદાર પટણા હાઈકોર્ટ બીજુ જાદવ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ બિહાર (૨૦૦૬) ૦ સુપ્રિમ પટના ૧૧૧૬ માં એવું ઠરાવેલ છે કે, જે રાજ્ય સેવકનો હુકમનો ભંગ થયેલ હોય તેજ રાજ્ય સેવક અથવા તેમના વહીવટી તરીકે ઉપરી અધિકારી ઈ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ મુજબ લેખીત ફરીયાદ કોર્ટમાં કરી શકે છે અને તે રાજ્ય સેવકના તાબા હેઠળના અધિકારીને પણ તેઓ ફરીયાદ દાખલ કરવા ઓથોરાઈઝ કરી શકે નહીં. સી.આર.પી.સી. ૧૮૫ અને ઉપર મુજબના ચુકાદાઓ ધ્યાને લેતા હું માનુ છું કે, ઈ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ માં પોલીસ ચાર્જશીટ કરી શકે નહીં તેમજ કોર્ટ ચાર્જશીટને કમ્પ્લેઈન તરીકે લઈ શકે નહીં. તેમજ આ કેસની હકીકત જોતા પોલીસ દ્વારા કલમ-૧૮૮ ની કલમ સાથે પ્રિઝન એક્ટની કલમો લગાડી ચાર્જશીટ દાખલ કરેલ છે જેમાં પ્રિઝન એક્ટની લગાવેલ કલમમાં વધુમાં વધુ છ મહીનાની સજા હોવાથી તે ગુન્હાઓમાં પોલીસ ચાર્જશીટ કરી શકે નહીં.

(૩) સદર કેસમાં કોર્ટ દ્વારા આરોપી સામે કોગ્નીજન્સ લઈ કેસ ચલાવવામાં આવેલ છે. પરંતુ સી.આર.પી.સી. ૧૮૫ મુજબ આરોપી સામે કોગ્નીજન્સ લઈ કેસ ચલાવી શકાય નહીં અને હાલના તબક્કે આરોપી સામે ૧૮૫ નો બાદ નડતો હોવાથી તેમને દોષમુક્ત કે ઉનમોચીત કરી શકાય નહીં જેથી નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

**— : હુકમ : —**

સદર કામના આરોપી સામે આ કેસનું પ્રોસીડીંગ આથી ડ્રોપ કરવામાં આવે છે અને પ્રોસીક્યુશનને નવેસરથી કાયદા પ્રમાણે કાર્યવાહી કરવાની સ્વતંત્રતા આપી સદર કેસ ફેસલ કરવામાં આવે છે.

આ હુકમ આજરોજ તા. ૧૩-માહે-જુલાઈ-સને-૨૦૧૮ નાં રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

(પ્રભાકર કૃષ્ણકાંત રાય)  
૧૨મા અધીક ચીફ જ્યુ. મેજીસ્ટ્રેટ,  
રાજકોટ  
(જજ કોડ- GJ01112)